

Měsíčník Host
Literatura, kultura, společnost
září 2025
125 Kč

STUART VYRŮSTAL JSEM V KULTUŘE GANGŮ

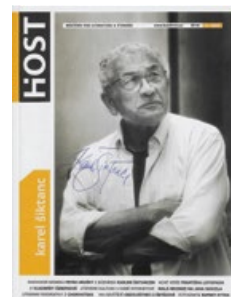
ESEJ
Zora Hesová
Autoritářský
anti-antisemitismus

ROZHOVOR
Wendy Brown
Absolutně čisté hodnoty
neexistují

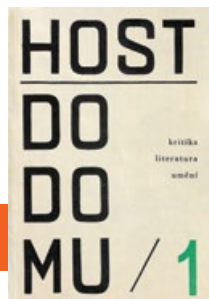
TÉMA
Politika afektu

HISTORIE
Sára Zeithammerová
Sto let od prvního vydání
Paní Dollowayové

HOST UŽ více než sto let

Měsíčník Host | Literatura, kultura, společnost
Číslo 7 | 2025, ročník XLI
Vyšlo v Brně 8. září 2025
Beethovenova 4, Brno, 602 00
tel.: 725 606 144
objednavky@casopishost.cz
www.casopishost.cz
Vydává Spolek přátel vydávání časopisu Host
(IČ 48 51 48 53),
s laskavou finanční podporou
Ministerstva kultury ČR
a statutárního města Brna ■ | ■ | ■ | ■ | ■

Člen sítě kulturních časopisů Eurozine
(www.eurozine.com) EUROZINE
Registrováno Ministerstvem kultury ČR
pod číslem MK ČR E 6632 ISSN 1211-9938
Vychází 10× ročně (kromě července a srpna)

Jan Němec | šéfredaktor
Zdeněk Staszek | zástupce šéfredaktora
Josefína Formanová | redaktorka
Václav Maxmilián | redaktor
Ondřej Nezbeda | redaktor
Frederika Halfarová | produkce
Alena Němcová | jazyková redaktorka
Marek Timko | jazykový redaktor slovenštiny
Matěj Málek | grafická úprava a sazba
David Konečný | fotograf
Lenka Secká | technická redaktorka

Redakční rada | Petr A. Bílek, Petr Borkovec,
Pavel Janáček, Alice Koubová, Ondřej Lipár,
Vratislav Maňák, Tereza Matějčková, Roman Polách,
Anna Pospěch Durnová, Zuzana Říhová, Petr Vizina

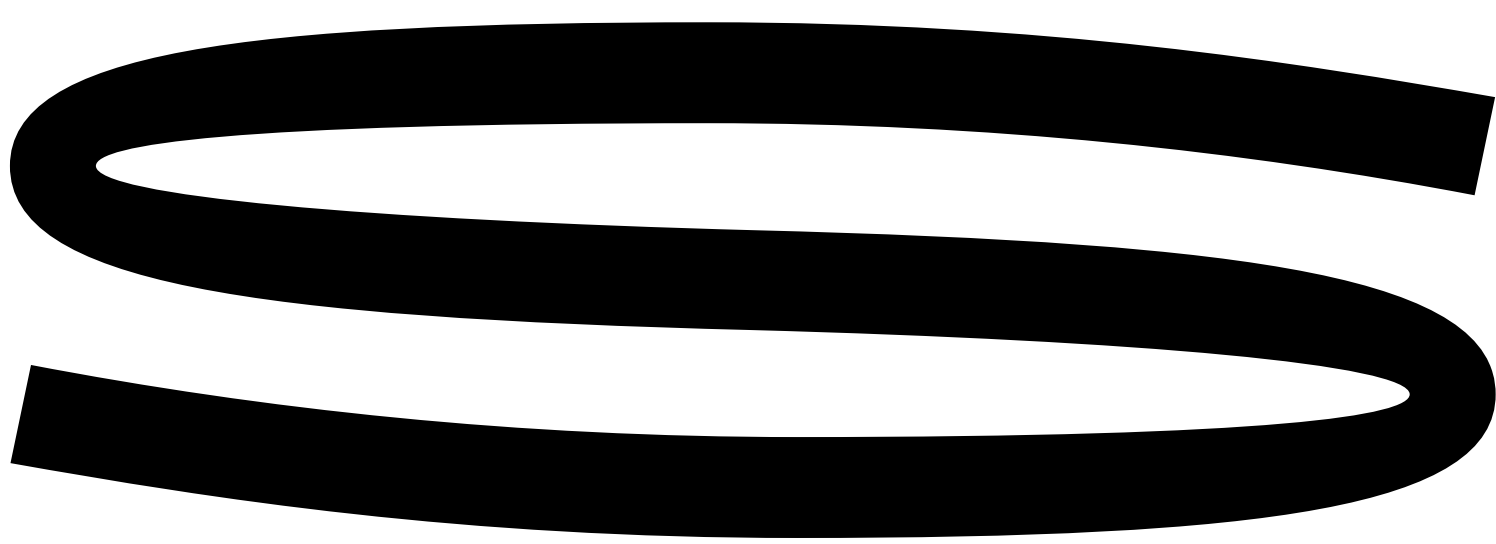
Písmo | Kunda (Superior Type)
a Atyp (Suitcase Type Foundry)
Papír | ARENA Natural Smooth (100 a 200 g/m²)
a Holmenn (70 g/m²)
Foto na obálce | David Konečný
Ilustrace | Přemysl Černý / Studio Bunkr

Tisk | Tiskárna HRG, s. r. o., Litomyšl

Cena 125 Kč, s předplatným 99 Kč
Předplatné na www.h7o.cz/predplatne
nebo telefonicky na čísle 775 995 695:
tištěné roční 990 Kč, tištěné půlroční 550 Kč,
tištěné ISIC/ITIC 790 Kč, elektronické 590 Kč

Distribuuje Kosmas, s. r. o., Praha
a První novinová společnost, a. s., Praha
Zasílání předplatného zajišťuje firma
SEND Předplatné, spol. s r. o., Praha

JE TO UDÁLOST

Jan Němec

Během rozhovoru, který do tohoto čísla *Hosta* pořídil Ondřej Nezbeda se spisovatelem Douglasem Stuartem, došlo ke zvláštnímu, na první pohled nenápadnému momentu. „To je poprvé, co se mě na to někdo ptá,“ přiznal Stuart, který díky globálnímu úspěchu svých dvou románů *Shuggie Bain* a *Mladej Mungo* během posledních let mluvil s největšími světovými médii. Co Ondřej řekl? Jen to, že Stuart musel být jako sirotek, emigrant a spisovatel hodně osamělý. „Ano, samota je základní stav mého života,“ potvrdil autor. „Neustále hledám, kam patřím. Kde mohu být takový, jaký jsem, aniž bych cokoli ze sebe musel schovávat nebo popírat. A nikdy jsem to místo nenašel. Nikdy.“ Zmiňuji ten silný okamžik namísto výčtu všeho dalšího, co v čísle najdete, hlavně ze dvou důvodů. Zaprvé, umění položit správnou otázku předpokládá, že se slavnými lidmi mluvíme ne jako se slavnými, ale jako s lidmi. Právě díky tomu — a to je ten druhý důvod — můžeme nahlédnout, že vnitřní perimetr našich životů se zase tolik neliší, ať jsme doma na Mannhatanu, nebo ve Znojmě. V dezorientačním běhu dní všichni hledáme, kam patříme. A jestliže nám někdo dá najevo, že to vnímá, je to událost.

OSOBNOST

- 9 Vyrůstal jsem v kultuře gangů. S Douglasem Stuartem o dospívání gaye z dělnické třídy, mužském údělu a samotě

KONTEXTY

- 18 Kamil Činátl: Co se děje s devatenáctým stoletím? O nejnudnějším období české literatury, superspisovatelích a prasklině mezi vědou a veřejností

TÉMA

POLITIKA AFEKTU

- 26 Emma Kausc: Myslím, tedy jsem aneb Jak jsme se zbavili těla. Nové teorie afektu
32 Anna Durnová: Kdo smí cítit klimatický žal. O emocionální nerovnosti a nové politice emocí
36 Jakub Polách: Trollení je naše zbrojení. O emoční ekonomii internetu a politických kampaních

REPORTÁŽ

- 40 Ivan Motýl: Škatulata, hejbejte se! Exil ze Suchdolu i jiných světadílů

ESEJ

- 50 Zora Hesová: Autoritářský anti-antisemitismus

BELETRIE

- 57 **ateliér** František Javorský
59 **básniřka čísla** Mirela Ivanova: Světélkuji jen muž a moře a mušličky a knoflíky
67 **povídka** Jiří Kratochvíl: Zpověď vrubouna posvátného
70 **nová jména** Anna Zikraskaya: Město navržené podle její poruchy

ROZHOVOR

- 74 Absolutně čisté hodnoty neexistují. S politickou filozofkou Wendy Brown o současném nihilismu, slabých touhách či opravě světa na troskách dějin

HISTORIE

- 80 Sára Zeithammerová: Květiny obstará sama, řekla paní Dallowayová

KRITIKY

- 90 Petr Borkovec: Nějaká Cécile a jiné (Kryštof Eder)
- 92 Osman Lins: Avalovara (Jan Němec)
- 94 Pier Paolo Pasolini: Tvaroh — Evangelium — Svatý Pavel (Vratislav Maňák)

RECENZE

- 96 Marie Iljašenko: Zvířata přicházejí do města (Libor Staněk II.)
- 97 Klára Krásenská: Veni, veni (Andrea Popelová)
- 98 Alžběta Stančáková: Tvoje tvář s hebkým odrazem (Kryštof Špidla)
- 99 Oksana Vasjakinová: Step (Olga Pavlova)
- 100 Virginie Despentes: Čau debile (Míla Janišová)
- 101 Frode Grytten: Poslední den Nilse Vika (Jana Šrámková)
- 102 Constance Debré: Love Me Tender (Kryštof Eder)
- 103 Stine Pilgaard: Metry za vteřinu (Daniela Mrázová)
- 104 Simonetta Angello Hornby: Takový hodný kluk (Marta Ljubková)
- 105 Alena Plháková: Teoretické základy psychoanalýzy. Cesta k porozumění lidské mysli (Jan Němec)

SLOUPKY

- 6 **názor** Jan Němec: Status umrlce
- 7 **vlastiběda** Aleš Palán: Lesní korzo a rybník zvaný Močůvka
- 23 **hranice** Alena Machoninová: Místo, kde se peníze mění za knihy
- 23 **laboratoř** Jan Váňa: Nabubřelost literárních cen?
- 46 **bibliofilcka** Martin Pecina: Insert Coin aneb Přijela pouť
- 49 **druhá vášeň** Jan Němec: Zen a umění dokonalého úderu
- 79 **zevnitř** Emma Kausc: Příběhy, které dávají i berou život
- 79 **manuál** Pavel Klusák: Manuál k Arvo Pärtovi
- 85 **mikrostop** Zita Maršíková: Hrdinka pro budoucí dceru
- 88 **perspective** Petra James: „Živá věda“ — Zpátky do lavic!
- 107 **atašé** Václav Sklenář: Velká francouzská revoluce pro naši dobu
- 112 **mime** Jakub Jetmar: Lev a splašky
- 4 **hostpot** Statusy
- 5 **zprávy**
- 86 **madlenka** Anežky Charvátové
- 106 **rozečteno** Tipy redakce

**S Douglasem Stuartem o dospívání gaye
z dělnické třídy, mužském údělu a samotě**

VYRŮSTAL JSEM V KULTUŘE GANGŮ

Text Ondřej Nezbeda
Foto David Konečný

Dnes je úspěšným spisovatelem a módním návrhářem, který pracoval pro přední světové značky, se svým mužem žije v New Yorku. Vyrůstal ale v průmyslové čtvrti skotského Glasgow, v drsných osmdesátých letech thatcherovských reforem. Ty nejtvrději zasáhly právě dělnické vrstvy, k nimž patřila i jeho rodina. Douglas Stuart vyrůstal bez otce, s matkou závislou na alkoholu, navíc jako gay. Za román *Shuggie Bain* inspirovaný svým dětstvím, získal Man Bookerovu cenu. Nedávno česky vyšel jeho druhý román *Mladej Mungo*.

2. — 5. 10. 2025

Centrum
současného
umění DOX

DOX Centre
for Contemporary
Art

Poupětova 1
Praha 7

Myslet nebezpečně Think Dangerously

Festival umění,
literatury
a vzdělávání

Festival of Arts,
Literature
& Learning

FALL

Paul Lynch / [redacted] / Adania Shibli / Daniel Kehlmann /
Nina Špitálníková / Miquel Barceló / Alberto Manguel /
Sofija Andruchovyč / [redacted] / Badiucio / Melissa Chan /
Kai Strittmatter / Patrik Ouředník / Radka Denemarková /
[redacted] / Jan Němec / Adéla Knapová / Viktor Pivovarov /
Kamila Ženatá / Marek Torčík / Alhierd Bacharevič / [redacted] /
Chrystabell / WWW Neurobeat / a další / and others / doxfall.cz

WITH SUPPORT

FESTIVAL PARTNERS

FESTIVAL MEDIA PARTNERS

DOX PARTNERS

DOX MEDIA PARTNERS

O nejnudnějším období české literatury, superspisovatelích
a prasklině mezi vědou a veřejností

CO SE DĚJE S DEVATENÁCTÝM STOLETÍM?

Kamil Činátl

Česká obrozenecská historie je vděčným námětem televizní, podcastové či knižní popularizace pro děti a mládež. Je to paradoxní, neboť pro toto období ztrácíme historické porozumění s tím, jak se nám časově vzdaluje. K českému devatenáctému století lze nicméně přistupovat i jinak než coby k zásobárně více či méně pikantních historek. Možná je to i nutné.

Když jsem na sklonku devadesátých let začínal jako gymnaziální učitel češtiny a dějepisu, nebyl s devatenáctým stoletím problém. Studenty spolehlivě motivovala ironická dekonstrukce národních mýtů. Stačilo kupříkladu odhalit, že Karel Hynek Mácha nezemřel na zápal plic poté, co se nachladil při obětavém hašení požáru, ale na choleru. Tato demytizace generovala otázky (proč byl obraz jeho smrti takto upraven?), které produktivně směřovaly k promýšlení role literatury a vyprávění v procesu utváření moderních národních identit.

Dnes je situace jiná, neboť současní žáci a studenti si již neosvojili příběhy, jež utvářejí onen národní mýtus, který bychom návazně mohli dekonstruovat. Ilustrativní je v tomto generační prasklina, která se objevuje kolem Jára Cimrmana. Tento stroj na hravou reprodukci národních mýtů devatenáctého století byl po dekádách zcela samozřejmou součástí kulturního povědomí běžného Čecha. Nyní ale přestává u mladší části české společnosti fungovat. Žáci a studenti již nesdílejí všechny potřebné předpoklady, a tak je pro ně ironická dekonstrukce často stejně nesrozumitelná jako pro česky hovořící cizince.

Čím to? Nepochybně jde o komplexní problém s řadou příčin, zmíním alespoň dvě podstatné okolnosti. Prekoncepty mládeže jsou v podstatné míře formovány globální popkulturou, jejíž vliv modelově předznamenala pottermánie na přelomu milénia. Dalším podstatným kontextem je pozvolné slábnutí role devatenáctého století ve veřejném prostoru, kde dominují soudobé dějiny. Ty nabízejí živou historickou látku, která společnosti slouží jako

referenční rámec pro komunikaci veřejných témat a performování identit. Historik Jan Assmann v této souvislosti podnětně odlišil komunikativní paměť, jež je součástí žité zkušenosti lidí, od kulturní paměti, která představuje pomyslný archiv — tyto dějiny bychom sice měli znát, učíme se o nich ve škole, ale v běžné komunikaci je nepoužíváme. Zkuste v hospodě vyvolat spor o devatenácté století. V případě soudobých dějin to půjde mnohem rychleji.

Ocitáme se v poněkud paradoxní situaci. Ve veřejném prostoru význam devatenáctého století slábne, v rámci školní výuky však má obrozenecská literatura i příběh národního obrození stále kanonickou pozici. V případě školy je to dáno nejen setrvačností kánonu, ale též významnou rolí devatenáctého století v procesu formování moderní české identity. Dle výzkumů Ondřeje Vojtíšky se texty Máchy, Erbena, Nerudy a Němcové vyskytují v devadesáti pěti procentech seznamů literárních děl k maturitě, a tito autoři tak tvoří jádro kánonu.

NEJNUDNEJŠÍ OBDOBÍ

Ve veřejném prostoru v roce 2024 rezonovaly dva televizní pokusy o zobrazení postav, jež jsou součástí vyprávění o národním obrození. Jedná se o minisérii *Dcera národa* (2024, režie Cristina Grosan a Matěj Chlupáček, Canal+), která z běžné produkce vybočuje netradičním formátem 6 × 30 minut a též explicitní rezignací na historickou věrnost. Zdeňka Havlíčková (v podání Antonie Formanové) i její přátelé ve filmu hovoří jazykem dnešních teenagerů, dobové kostýmované scény doprovází současná

hudba. Národní velikáni, kteří na Zdeňku dohlížejí, jsou zobrazeni jako bezcitní manipulátoři či komické postavy podobné současným „boomerům“.

Dalším příkladem je výroční životopisný televizní film *Smetana* (2024, režie Marek Najbrt, ČT), který velkého národního skladatele (v podání Václava Neužila) zachycuje v tragickém střetu s nemocemi a stárnutím. Smetana vášnivě vzdoruje zániku, stále touží po ženách a umělecké tvorbě. *Dcera národa* i *Smetana* se distancují od velkého vyprávění národních dějin, cíleně demytizují národní velikány a snaží se vzdálené postavy přiblížit divákům pomocí ahistorických aktualizací. Oba snímky vyvolaly rozporuplné reakce, které na jedné straně oceňovaly nekonvenční aktualizaci obou postav a snahu bourat národní mýty, na straně druhé zároveň kritizovaly svévolné zacházení s historickými reáliemi.

Devatenácté století se tedy ve veřejném prostoru čas od času objevuje, jeho reprezentace usilují o nové pohledy a vycházejí vstříc publiku ahistorickými aktualizacemi. Tyto posuny jsou často motivovány snahou zpřístupnit „nejnudnější období v české literatuře“, budu-li citovat Karolínu Zoe Meixnerovou. Tato influencerka se mimo tradiční instituce (jako jsou muzeum, škola a univerzita) věnuje popularizaci literatury devatenáctého století a cílí specificky na žáky a studenty. Meixnerová se kolem roku 2021 prosadila jako instagramerka, jejíž „značkou“ se stal namalovaný knírek, pomocí nějž inscenovala krátké dialogy mezi spisovateli a spisovatelkami (například střídavě hrála Karolínu Světlou a Jana Nerudu). Návazně vytvořila podcast

DĚTI, ČTETE? ZÁŘÍ--ŘÍJEN 2025
PRAHA, BRNO, OLOMOUC A DALŠÍCH 6 MĚST

AUTORSKÁ ČTENÍ--BESEDY--HRY
VÝTVARNÉ DÍLNY

SLEDUJTE NÁS NA FB/IG @DETICTETE
PROGRAM FESTIVALU
ČTĚTE NA WWW.DETICTETE.CZ

CHRISTOPHER CHABRIS,
DANIEL SIMONS

Neviditelná gorila

Jak nás intuice klame

PŘEKLAD DAVID VICHNAR

Kniha *Neviditelná gorila* je o šesti každodenních iluzích, které nám zásadně ovlivňují život: o iluzích spojených s pozorností, pamětí, sebevědomím, znalostmi, příčinností a potenciálem. Jsou to zkreslená přesvědčení o vlastní mysli, která nejsou jen pomýlená, ale i nebezpečně chybná. Prozkoumáme, kdy a proč nás tyto iluze ovlivňují, jaké mají důsledky pro lidské záležitosti a jak je můžeme překonat nebo minimalizovat jejich dopad. Přesvědčivá, překvapivá, zábavná a myšlenkově mimořádná kniha nutí čtenáře přehodnotit své přesvědčení o vlastním vnímání světa.

obchod.portal.cz

PORTÁL

MYSLÍM, TEDY JSEM ANEB JAK JSME SE ZBAVILI TĚLA

Emma Kausc

KDO SMÍ CÍTIT KLIMATICKÝ ŽAL

Anna Durnová

TROLLENÍ JE NAŠE ZBROJENÍ

Jakub Polách

POLITIKA AFEKTU

Ilustrace Přemysl Černý / Studio Bunkr

Všichni cítíme. Emoce ovládají nás i náš svět do daleko větší míry, než jsme si donedávna uvědomovali nebo byli ochotni připustit. A přece — literární interpretace, politické strategie nebo mediální analýzy jako by s částí našeho prožívání nechtěly mít nic do činění. Afekt zažívaný při konzumaci mediálního obsahu i umění tak stále zůstává potlačený, skrytý, přehlížený. Dokud se sám neozve.

MYSLÍM, TEDY JSEM ANEB JAK JSME SE ZBAVILI TĚLA

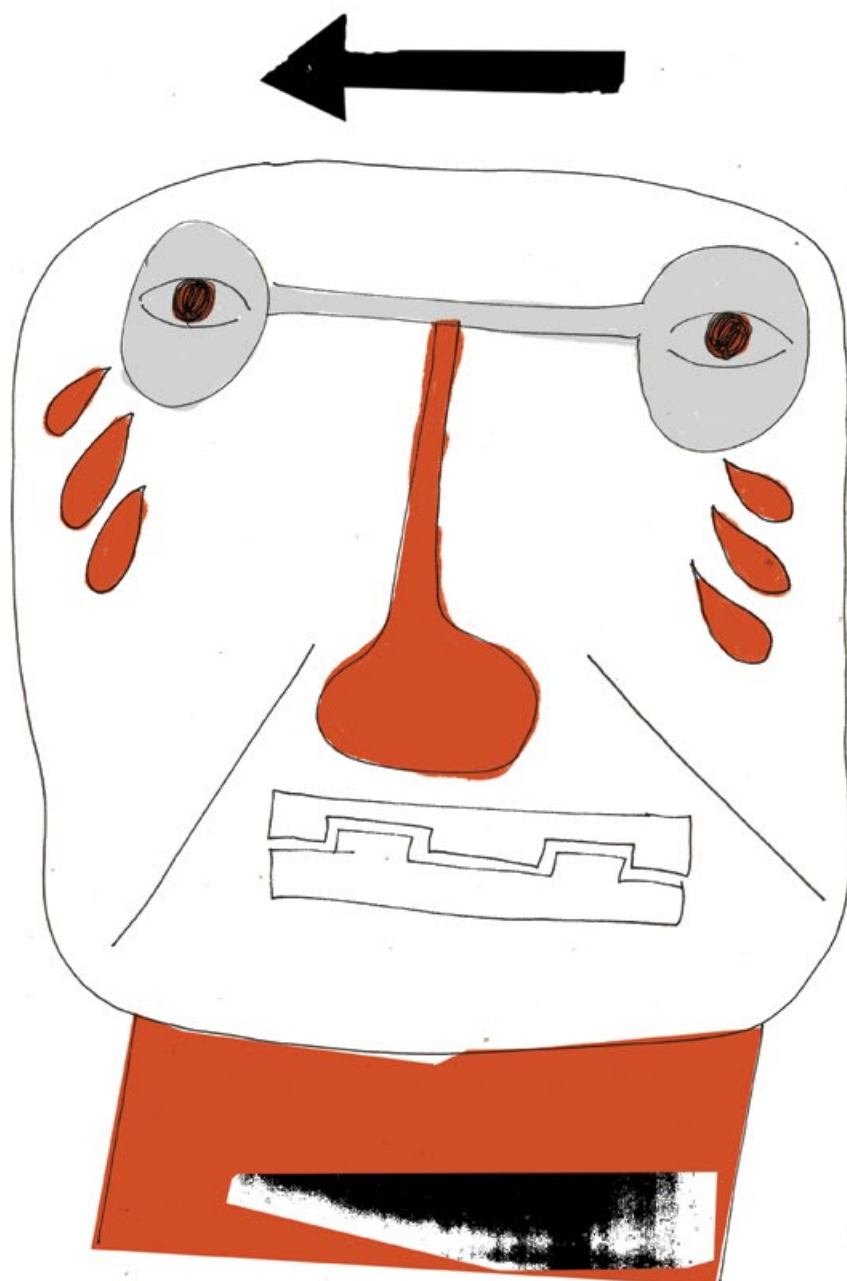
Emma Kausc

Čteme celým tělem, nejen hlavou. Přesto se mozku dostává největší pozornosti. Má to paradoxní důsledky: v literární interpretaci se z textu složitě dolují prožitky, identity a historie, zatímco ty skutečně prožívané emoce prakticky ignorujeme. Afekt přitom má v literatuře i politice své místo.

KDO SMÍ CÍTIT KLIMATICKÝ ŽAL

Anna Durnová

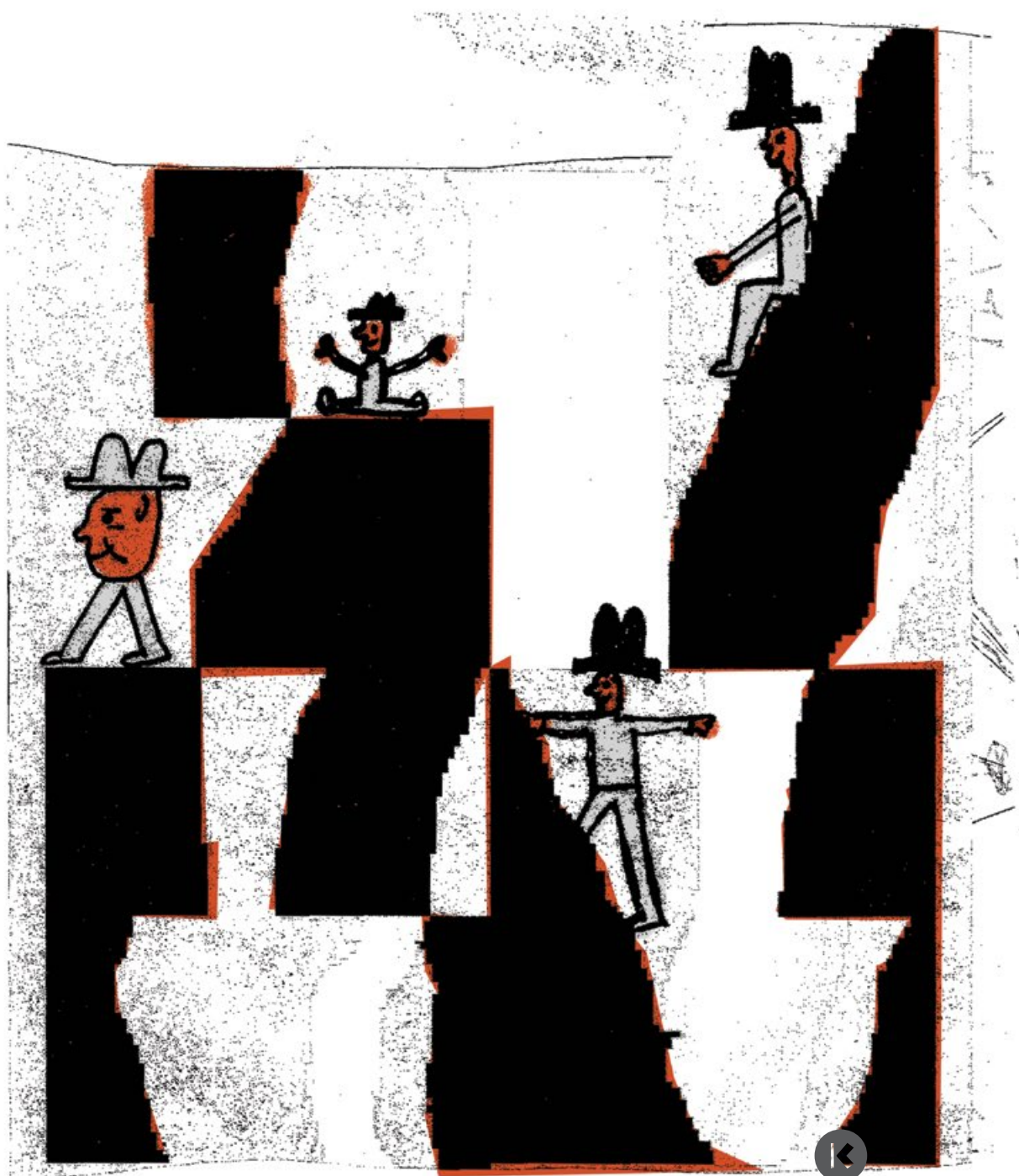

O emoční ekonomii internetu a politických kampaních

TROLLENÍ JE NAŠE ZBROJENÍ

Jakub Polách

ŠKATULATA, HEJBEJTE SE!

EXIL ZE SUCHDOLU I JINÝCH SVĚTADÍLŮ

Hráči se úporně snaží najít volnou značku, jeden z nich má ale smůlu a musí z kola ven. Tato dětská hra začíná povel: Škatulata, hejbejte se! A jde v ní o život. Podobně jako exulantům, kteří své domovy opouštějí kvůli víře, válce či hladu.

Ivan Motýl

Z moravského městyse Suchdol nad Odrou se do exilu odchází po staletí, jenže odkud se v průběhu dějin neutíkalo či rovnou nevyhánělo?

Daniel Říčan ze suchdolského evangelického sboru drží v ruce protestantský tisk z šestnáctého století. „Bratrský kancionál Petra Herberta z roku 1566 v Suchdolu přečkal všechny exilové vlny,“ listuje objemným zpěvníkem, jehož stránky se tiskařskou černí zalily před 459 lety. Dodržuje dlouhou tradici, která je s knihou spojená, a ukrývá ji na tajném místě.

Nikomu nevěř. Kdokoli je u moci, může ti opět vzít víru i domov.

„V první třetině osmnáctého století od nás utekla skupina asi pěti set padesáti osob, aby našla náboženskou svobodu v nově založené evangelické osadě Herrnhut v Sasku,“ vypráví Říčan. V exilu pohrobci Jednoty bratrské založili církev Moravských bratří a vyrazili křtít Inuity do Grónska nebo Indiány do Pensylvánie.

Kancionál asi z bezpečnostních důvodů zůstal v Suchdole, aby ho mezi uprchlíky nenašly úřady, dokud nebudou překročeny hranice. Starý tisk si mohou vyfotografovat, snímek ale raději aranžují do neutrálního přírodního pozadí, aby nešlo určit, kde se skrývá nachází. Kožená vazba stará půltisíciletí je pokapána voskem. „Zřejmě z časů, kdy se nad knihou scházeli tajní evangelici,“ odhaduje majitel svazku. Na jednom místě to vypadá, že je kancionál ohořelý. „To není od ohně,“ prohlíží si zpěvník Říčan, „spíš od hlodavců, když byla kniha schována někde za trámem.“

EXULANT VERSUS UPRCHLÍK

Do Suchdolu jsem přijel vlakem a na nástupišti mě nepříjemně uvítala předsedkyně KSČM Kateřina Konečná. Billboard s jejím portrétem, jenž se snaží vyvolat dojem, že v téhle zemi je nadpoloviční část obyvatel politicky utlačována: „Stačilo! Silný hlas umlčované většiny.“ Údajně perzekvovaní přitom mohou svobodně volit a nemusí plánovat emigraci.

Třicítka exulantských spisovatelů, kterou letos představil Měsíc autorského čtení, prožila oproti fantaziím předsedkyně KSČM reálné umlčování, fyzické násilí i věznění. S částí z nich jsem během literárního festivalu vedl rozhovory, další mi posílají písemné odpovědi na otázky spojené s emigrací.

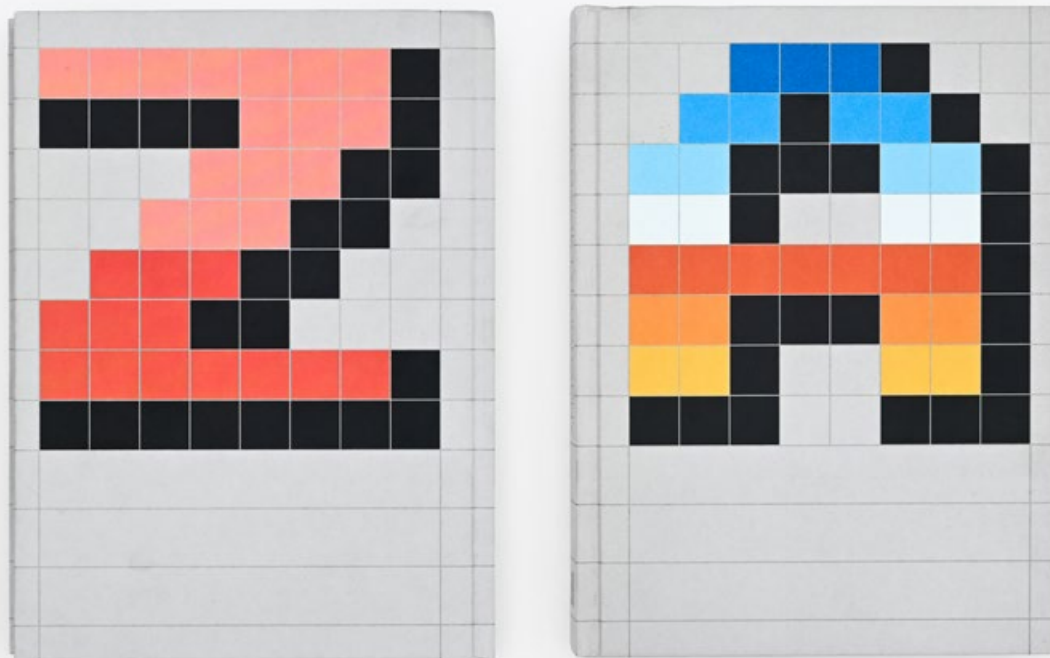
Exil má mnoho podob, a koho postihl, ten občas až zvláště odlišuje slova exulant, emigrant či uprchlík. U billboardu s komunistickou lídryni si v mobilu načítám odpovědi čínského spisovatele Liao Yiwu (1958), autora drásavé a globálně úspěšné knihy *Hovory se spodinou*: „Čína, Rusko nebo Severní Korea, to jsou velká státní vězení. Proto se cítím víc jako uprchlík než exulant.“

Exulant je prý ten, kdo může věřit v návrat. „Mé matce je devadesát čtyři let a setkání s ní je pro mě už nepravděpodobné. Stejně jako s přáteli v Číně. Dokud tam bude u moci komunistická strana, nemohu se vrátit.“

Básník a prozaik Yiwu uprchl v roce 2011, ilegálně, přes vietnamské hranice, a převaděčům za to zaplatil majlant. Ve vlasti byl vězněn čtyři roky za báseň „Masakr“, kterou reagoval na hromadnou smrt studentů pod salvami samopalů a pásy tanků. Na náměstí Nebeského klidu v Pekingu zahynulo 4. června 1989 nejméně tisíc, dost možná i deset tisíc protivládních demonstrantů.

„Stačilo! Silný hlas umlčované většiny,“ hlásá Konečná na suchdolské stanici. Komunisté chtějí k moci, tak by bylo asi dobré mít plán, jak zastavit domnělou utiskovanou většinu, když začne umlčovat demokratickou menšinu.

← Pohled k evangelickému kostelu
v Suchdole nad Odrou

INSERT COIN ANEB PŘIJELA POUŽ

Martin Pecina

Jednou z úplně prvních videoher na světě byl Tennis for Two z roku 1958. Tento revoluční počín amerického fyzika Williama Higinbothama (jednoho z tvůrců atomové bomby) jasně dokazuje, že fenomén lidských trosek prokrastinujících před obrazovkami a displeji je o mnoho starší, než si mravokárci a propagátoři správné výchovy mládeže dovedou vůbec představit. Triviální a zároveň geniální Higinbothamova hříčka, provozovaná tehdy na analogovém osciloskopu, mi-moděk vytyčila směr, jímž se zábava

příštích desetiletí měla ubírat. Obdobný motiv (pseudo)tenisu se v roce 1972 objevil nejen jako hra na první herní konzoli Magnavox Odyssey, ale především v podstatně slavnější kopii, kterou pod názvem Pong naprogramoval Allan Alcorn pro firmu Atari. Minimalistické černobílé nic — přesněji řečeno dvě svislé bílé čáry coby pingpongové pálky a čtvereček jako míček — se záhy ukázalo být přitažlivější než heroin a nakažlivější než lues. Když se totiž prototyp dřevěné skříně s vypouklou obrazovkou zjevil v hospodě Andy Capp's

v kalifornském Sunnyvale, automat se obratem „rozbil“, neboť jej místní násoskové ucpali mincemi až po okraj. Tím se z Pongu stala první komerčně úspěšná videohra a společnost Atari katapultovala na orbit. Není se proto čemu divit, že si potenciálu herních mašinek všimli i soudruzi inženýři z československé Tesly a představili světu svůj vlastní (dosti příšerný) klon Pongu, prodávaný jako model XC 8000 — Televízny tenis.

Masové rozšíření herní vášně u nás však měl na svědomí jiný úkaz, a to cirkusy

AUTORITÁŘSKÝ ANTI- -ANTISEMITISMUS

Zora Hesová

Jak to, že Gaza není velkým evropským tématem podobně jako Ukrajina, dříve i Bosna a zpočátku také Sýrie? Jak to, že v době, kdy Mezinárodní soud řeší pravděpodobnou probíhající genocidu v zemi, chybí základní sdílený jazyk, který by násilí pojmenoval a požadoval nápravu? Může za nemožnost mluvit o násilí v Gaze morální panika kolem takzvaného anti-antisemitismu, jak to v nově i česky vydané knize popisuje italská badatelka Donatella della Porta? Nad projevy, příčinami i následky anti-antisemitismu přemýšlí islamoložka a politoložka Zora Hesová.

Země, které stavěly svou image na ochraně lidské důstojnosti a mezinárodního práva a které se zcela pochopitelně postavily za civilní oběti 7. října 2023, v případě Palestinců zůstávají nečinné. Protesty vyjadřující solidaritu s osudem Gazanů proběhly po celé Evropě, všude se však setkaly s různou mírou umlčování a represe. Nejnapadnějším příkladem je Německo, kde dochází k omezování nejen demonstrací, ale i kritiky vůbec. Artikulace politického rozměru násilného vztahu mezi Izraelem a Palestinci se setkává s plošným podezřením a delegitimizací ještě dříve, než se začne diskutovat o jejich oprávněnosti.

Tragédie Palestinců je dnes umocněna zejména silně omezenými možnostmi postup Izraele veřejně kritizovat a politicky na něj odpovídat. Základní závazek Evropské unie, ono *nikdy více* genocidě, dehumanizaci a masovému násilí, najednou neplatí. Neplatí v případě bývalé oběti evropského nacionalismu, či v případě muslimů, stigmatizovaných jako teroristé? Anebo je to složitější?

Této otázce se věnuje dnes už řada evropských publikací, mezi nimi například text Erica Fassina „Bída antiintelektualismu“, věnovaný represím na univerzitách. V češtině právě vychází překlad textu Donatelly della Porta, nazvaný *Morální panika a represe. Zneužívání boje proti antisemitismu v Německu*, doplněný českým doslovem. Della Porta, profesorka politické sociologie na Scuola Normale Superiore ve Florencii, se dlouhodobě zabývá protestními hnutími. V knize popisuje a vysvětluje pět příkladů omezování kritického projevu prominentních osobností v Německu v loňském roce. Konstatuje proces vzniku, šíření a administrativního

↑ Demonstrace proti izraelským zásahům v Gaze

upevňování takzvané morální paniky, která paušálně stigmatizuje projevy kritiky izraelské vlády jako antisemitské a umožňuje ospravedlňovat a stupňovat byrokratické represe.

Tématem její analýzy, a také této mé úvahy, je takzvaný *anti-antisemitismus*, tedy ne antisemitismus samotný. Anti-antisemitismus označuje tendenci používat legitimní boj proti antisemitismu k účelům, jako je rozšiřování represivního aparátu a prosazování identitární politiky, a to na základě delegitimizace určitých politických postojů jako antisemitských.

NĚMECKÁ TABU

Německo bylo pro mě vždy zemí v mnoha ohledech příkladem. Dotáhlo svůj proces vyrovnání se s nacistickou minulostí (*Vergangenheitsbewältigung*) jako jediné velmi úspěšně do konce skrze plošné a seriózní politické vzdělávání a systematickou práci s extremismem. Od konce devadesátých let, kdy jsem žila v Berlíně, se aktivně vyrovnávalo i s neznalostí, rasismem a nadřazeností vůči přistěhovalcům. Byli to akademici na univerzitách, kde jsem studovala, kteří vedli antropologické studie islámu a přistěhovalectví a umožnili politikům uznat muslimy za „součást Německa“. Začal proces komplikované, rozporuplné, ale reálně integrace

**MIRELA
IVANOVA**

Básnířka čísla

**ANNA
ZIKRATSKAYA**

Nová jména

**JIŘÍ
KRATOCHVIL**

Povídka

**FRANTIŠEK
JAVORSKÝ**

Ateliér

Básniřka čísla Mirela Ivanova

Mirela Ivanova (nar. 1962) patří k nejuznávanějším a nejocěňovanějším bulharským básniřkám. Začala publikovat na začátku osmdesátých let, v devadesátých letech patřila k zakládajícím členům literárního sdružení „Pátek 13“, spolu s básníkem Bojkem Lambovským sepsala manifest, kde ohlašuje konce -ismů v bulharské soudobé poezii a přechod k civilní poezii. Celá devadesátá léta také vedla stejnojmenný pořad v Bulharské státní televizi věnovaný moderní literatuře. Pravidelně přispívala do bulharského tisku a jako germanistka působila jako korespondentka pro německou zpravodajskou stanici Deutsche Welle. Získala celou řadu ocenění jak v Bulharsku, tak i v zahraničí (Hubert-Burda-Preis für junge osteuropäische Lyrik v roce 2002, Státní bulharská cena za literaturu 2003 a jiné). Za lyrickou sbírku *Sedm. Básně s životopisem* (Hermes, 2018), z níž pocházejí otištěné ukázky, získala Cenu města Sofie, Cenu Nikolaje Kančeva a prestižní bulharské literární ocenění Pero.

Povídka Jiří Kratochvíl

Jiří Kratochvíl (nar. 1940) vystudoval češtinu a ruštinu na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity. Poté působil jako učitel, knihovník v brněnském rozhlasu, vazač pod jeřábem, noční hlídač v drůbežárně či telefonista, později nastoupil jako historik umění a dokumentátor do Krajského památkového střediska. Debutoval v samizdatu knihou *Případ nevhodně umístěné šance* (Edice Petlice, 1978), samizdatově vyšel i následující *Medvědí román* (1987; oficiálně Atlantis, 1990). V rychlém sledu následovala řada románů, jmenujme například *Uprostřed noci zpěv* (Atlantis, 1992), *Avion* (Atlantis, 1995), *Siamský příběh* (Atlantis, 1996), *Nesmrtelný příběh* (Atlantis, 1997), *Urmedvěd* (Petrov, 1999), *Truchlivý Bůh* (Petrov, 2000), *Herec* (Petrov, 2006), *Femme fatale* (Druhé město, 2010) nebo *Liška v dámu* (Druhé město, 2019). Rozsáhlé je i Kratochvilovo povídkové dílo, do něhož patří sbírky *Orfeus z Kénigu* (Atlantis, 1994), *Má lásko, postmoderno* (Atlantis, 1994), *Brněnské povídky* (Druhé město, 2007), *Kruhová leč* (Druhé město, 2011), *...Lůžko je rozestlané. Nové brněnské povídky* (Druhé město, 2015) a *Škrtiči bohyně Kálí* (Druhé město, 2022). Za svou literární činnost obdržel řadu cen, například Cenu Toma Stopparda, Cenu Egona Hostovského, Cenu Karla Čapka, Cenu Jaroslava Seiferta, Magnesii Literu za prózu a v roce 2023 i Státní cenu za literaturu.

Nová jména Anna Zikraskaya

Anna Zikraskaya (nar. 2004) je básniřka, studentka a emigrantka. Její texty vyšly v časopisech *Tvar*, *A2* a v *Revue Prostor* v rubrice „RP uvádí“. Ve své tvorbě a v každodenním životě se věnuje dětským traumatům, emigraci, sexuální orientaci, jazyku a feminizmu.

Ateliér František Javorský

František Javorský (nar. 1999 v Neratovicích) žije v Rudné u Prahy. Dlouhá léta pobýval v Plzni, kde absolvoval Střední uměleckoprůmyslovou školu Zámeček. Na Institutu tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě právě dokončil monografii svého prapradědečka Antonína Tondera, který patřil ve dvacátých letech k členům České fotografické společnosti — spolu s Josefem Sudkem, Jaromírem Funkem a dalšími význačnými osobnostmi té doby. Coby bakalářskou práci připravil také otištěné *Pozorovatele*. Činnost vědecké komunity, převážně herpetologů, sleduje od roku 2017. Namísto dokumentace kýžených nálezů se při terénních výzkumech zaměřuje na gesta a postoje provázející akt hledání či ohledávání. Javorského široce rozvíjená tvorba popírá standardy fotogenie. Zato si autor dopřává ironického potěšení z triviálních schválností běžného života, jež rád přistihuje *in flagranti*. (Josef Moucha)

**S politickou filozofkou Wendy Brown o současném nihilismu,
slabých touhách či opravě světa na troskách dějin**

ABSOLUTNĚ ČISTÉ HODNOTY NEEXISTUJÍ

Text Josefína Formanová
Foto Romana Kovacs

Díky Centru pro environmentální a technologickou etiku — Praha (CETE-P) v pražském Edisonu nedávno vystoupila americká politická myslitelka Wendy Brown. Emeritní profesorka Kalifornské univerzity v Berkeley a mimo jiné výrazná kritička Donalda Trumpa zde představila svůj koncept reparativní demokracie jako alternativy liberální demokracie, jejímuž úpadku věnovala několik knih. V té poslední spolu s Maxem Weberem a Friedrichem Nietzschem zkoumá nihilismus jako postosvícenskou nemoc společnosti. Prognóza je špatná: atrofují nám touhy, tloustneme na hodnotách. Ztrácíme svobodu?

KVĚTINY OBSTARÁ SAMA, ŘEKLA PANÍ DALLOWAYOVÁ

Sára Zeithammerová

**Jedna z nejslavnějších úvodních vět v moderní literatuře.
Věřím, že i ti, kteří knihu nečetli, vědí, o jaký román se jedná.
Paní Dallowayová, kterou v roce 1925 publikovala britská spisovatelka
Virginia Woolf, letos slaví sto let. Co nám říká o feminismu,
manželství a ženském zdraví? A jak do jejího příběhu zapadá román
Hodiny od Michaela Cunninghama?**

JEDEN DEN JEDNÉ ŽENY

Virginia Woolf rozepsala příběh Clarissy Dallowayové nejprve coby krátkou povídku v roce 1922, poté jako sérii vinět z jejího života, jež se později rozvětvila v celistvý román, kde se příběh energické, ale zadumané hostitelky prolíná s příběhem traumatizovaného válečného veterána. Oba jsou zamotáni do sítě postav, které se obtížně ztotožňují nejen s proměňující se dobou, ale i s vlastními životními proměnami.

Protagonistce je jednapadesát, Woolf byla v době psaní románu jen o něco málo mladší, a mezi hrdinkou i autorkou bychom našli mnohé paralely. Přesto nelze *Paní Dallowayovou* číst coby autobiografický román, rozhodně ne v běžném slova smyslu. Martin Hilský ve své studii „Květiny pro paní Dallowayovou“ podotýká: „Woolfová píše subjektivní prózu a její postavy jsou mimoděk součástí jejího vědomí.“ Woolf do každé z postav vložila fazetu vlastní osobnosti, a my je tudíž můžeme vnímat ve vší jejich sebereflexi i sebezpytu jako mimořádně plastické.

Paní Dallowayová se dnes řadí k autorčiným nejemblematičtějším románům — vedle podobně introspektivní prózy *K majáku* (1927), fantasknímu vyznání *Orlando* (1928) či eseji *Vlastní pokoj* (1929) — a patří mezi feministickou klasiku. K jejímu dílu se hojně odkazuje, a to i v našem kontextu, připomeňme si například debut Petry Soukupové *K moři* či sérii rozhovorů *Vlastní pokoje*, které s českými

spisovatelkami o jejich pracovních podmínkách vedla Jana Poncarová a vyšly v roce 2023 v nakladatelství wo-men.

Paní Dallowayová je revoluční a zůstává aktuální právě v tom, že dává do popředí naprosto obyčejný den jedné obyčejné dámy, která se podřídila společenským konvencím. Avšak má bohatý vnitřní svět, který se představě o tiché, cudné a neviditelné ženě bez schopnosti vlastní invence dosti vzpírá. Není to přitom žádná rebelka ani myslitelka, nýbrž dáma z lepší společnosti, matka a manželka.

PANÍ DALLOWAYOVÁ, SLEČNA CLARISSA

Název *Paní Dallowayová* nám říká o roli manželství v životě ženy všechno, co potřebujeme slyšet. I v první větě není hlavní hrdinka představena jako Clarissa, nýbrž jako paní Dallowayová, s důrazem na rodný stav. Paní Dallowayová není jméno, které by jí patřilo, ale jméno, které vyjadřuje vlastnictví. Clarissa už není Clarissou, nýbrž Dallowayovou manželkou, což je v anglickém originále ještě zdůrazněno tehdy běžným obratem *Mrs. Richard Dalloway*. Z její identity coby slečny a ženy nezůstalo prakticky nic.

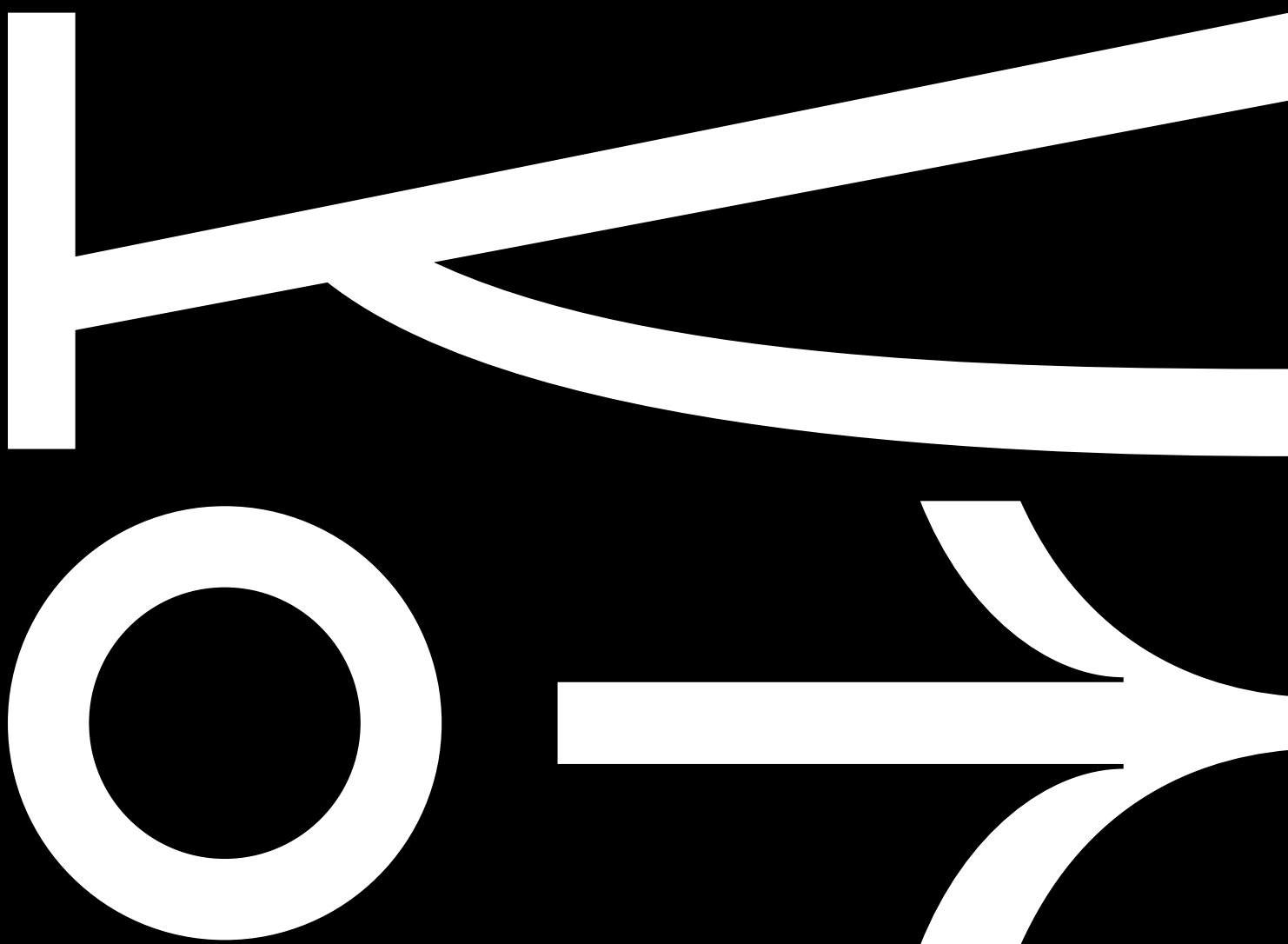
Manželství, pochopitelně to heterosexuální a monogamní, bylo pro tehdejší ženu vnímáno jako očekávaný životní milník, ideál i úděl. Také dnes jsou ženy — i přes rostoucí zbytečnost institutu manželství — vnímány především skrze svůj poměr k mužům a neprovdaná žena od určitého věku stále vzbuzuje podezření a posměch.

Manželství je pro Clarissu Dallowayovou základním kamenem její identity, i když jej sama vnímá kriticky a v románu zhodnocuje možnosti volby, které před ní stály. Volba přijmout ruku Richarda Dallowaye, poněkud suchopárného muže, byla řízena rozumem, tedy spočítala si možnosti, které jí život s tímto mužem do budoucna nabízí. Kdyby se řídila srdcem, emocemi, které v ní vzbuzoval, vitalitou a přitažlivostí, zvolila by živelnějšího Petera Walshe. A pokud by byla opravdu odvážná, zvolila by svou někdejší kamarádku a lásku Sally Setonovou.

Společenské konvence, které řídí každý Clarissin krok a determinují veškerá její rozhodnutí, nakonec vítězí, a to i nad samotnou Sally, kterou později uvítá na svém večírku proměněnou ve vdanou matránu a matku pěti chlapečků. Z odvážné dívky, která se jednou nahá rozeběhla po chodbě pro zapomenutou houbu na mytí a jejíž polibek si i po téměř třiceti letech Clarissa obrací v hlavě coby „nejskvostnější okamžik jejího života“, se stala prostá a konvenční žena.

HODINY

Mluvíme-li o *Paní Dallowayové* a jejím odkazu, nelze nezmínit její nejznámější adaptaci, reinterpetaci, nebo *homage*, chcete-li, a to román *Hodiny* amerického spisovatele Michaela Cunninghama, jenž za něj získal Pulitzerovu cenu. Mapuje v něm životy tří různých žen ve třech různých érách, kde nedílnou součástí jejich příběhu tvoří právě román Virginie Woolf.

NĚJAKÁ CÉCILE A JINÉ

Petr Borkovec

AVALOVARA

Osman Lins

TVAROH — EVANGELIUM — SVATÝ PAVEL

Pier Paolo Pasolini

Dospívání v zemi
ovládané kartelem.

OVOCE OPILÉHO STROMU
INGRID ROJAS CONTRERAS

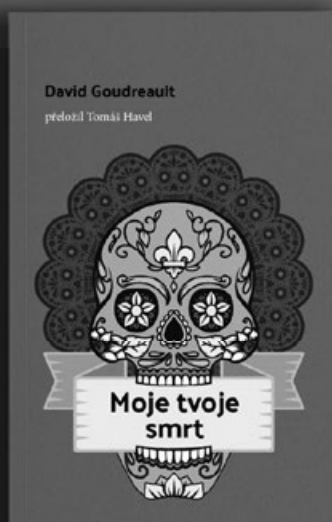

Nevděčná dcera,
nehodná matka,
nevrlá milenka
a altruistka.

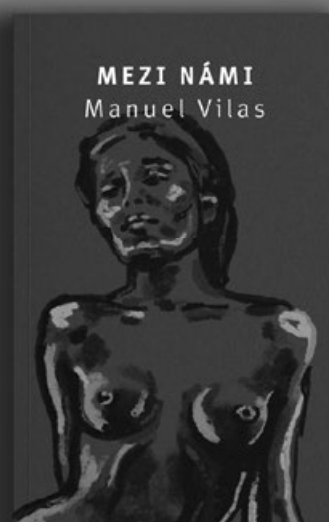
ORBITY
SAMANTHA HARVEY

Tváří v tvář nekonečnu.

MOJE TVOJE SMRT
DAVID GOUDREULT

MEZI NÁMI
MANEUL VILAS

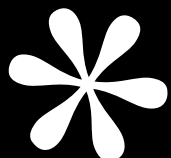
Mezi námi je prostor
pro pravdu i sebeklam.

NAKLADATELSTVÍ BETA
Knihy, které nejsou černobílé

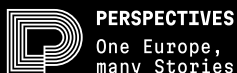
REVUE PROSTOR 123

Žijeme v době prohlubujících se konfliktů a polarizací? Revue Prostor přináší sondu do povahy kulturních válek, populizmu a politické korektnosti.

@revueprostor
www.revueprostor.cz

Právě vychází
nové číslo na téma
polarizace

Co-funded by
the European Union

MINISTERSTVO
KULTURY

Státní fond kultury České republiky

Vychází 106. číslo revue

ANALOGON

SURREALISMUS - PSYCHOANALÝZA - ANTROPOLOGIE - PŘÍČNÉ VĚDY

tentokrát na téma

VODA – MLHA – LED

A. Breton: Vodní a jiné motivy; **G. Sebbag:** André Breton, Rozpustná ryba. Rukopis; **J. Gabriel:** Dávná světla; **J. Řehák:** Naladit se na velké objevování světa – Poznámky Magnetickým polím a Rozpustné rybě; **A. Jarry:** Zvyky utopenců; **F. Ponge:** O vodě; **T. Tzara:** Voda vrývala dlouhé...; **V. Effeneberger:** Úsvit; **J. Gracq:** Úzké vody; **M. Heine:** Romantické noci za Krále slunce; **R. Caillois:** Zdroje Opilého korábu; **B. Brecht:** Koráb; **T. Kroupa:** Kolik dáš na waterboarding?; **V. E. Mencl:** Vykladačem moří pohrdnu; **A. Pieyre de Mandiargues:** V bídných létech; **S. Dalí:** Metamorfóza Narcise; **S. Dvorský:** Nešťastný Narcis; **M. Bonapartová:** Legenda o záhadných vodách; **S. Rodanski:** Další bez názvu; **P.-J. Jouve:** Na svahu; **J. Mayoux:** Námořní triumf; **F. Dryje:** Lod'; **B. Brecht:** O plavání v jezerech a řekách; **P. Neruda:** Sexuální voda; **F. Bárta:** Chvála konkrétnosti; **Střípky vod (M. Stejskal);** **San:** Ys, Par-Ys, Atlant-Ys; **J. Daňhel, J. Halousek:** Mokrá svatba; **C. Davis:** Skeptický duch: Film Alejandra Amenábara Ti druzí a návrat mrtvých; **J. Gabriel:** Za štěstí plováren proti hrůze koupališť; **J. Typl:** To, co tvaruje vodu do varu; **J. Typl:** Pod tajícím ledem; **K. Klosterman:** Mlhy na blatech; **I. Horáček:** O sněhových vločkách, jedinečnosti a živé vodě; **G. H. Pollack:** Čtvrté skupenství vody

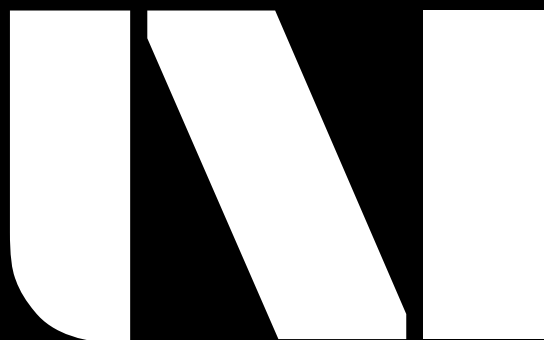
Vydává: Sdružení Analogonu, Mezivřší 31, 147 00 Praha 4

Vydavatel + redakce: tel.: 725 508 577; dryje@surrealismus.cz

Distribuce: KOSMAS, s. r. o., Lublaňská 34, 120 00 Praha 2 (222 510 749; www.kosmas.cz);

předplatné: Tomáš Kroupa, tokroup@seznam.cz, tel: 731 328 058

www.analogon.cz

KULTURNÍ MAGAZÍN

Každý měsíc přinášíme dávku rozhovorů, portrétů, esejí a recenzí. Mapujeme alternativní hudbu, jazz, world music, píšeme o filmu, divadle a umění.

Předplatte si **UNI magazin** a nově získáváte i elektronickou verzi časopisu a přístup do kompletního archivu. **Objednávejte na**
www.magazinuni.cz

Otevřený tradici,
věrný jinakosti.
Od roku 1990.
Předplatte si Tvar za 1 050 Kč ročně.

H

Masterclass
JIŘÍHO
HAVELKY

Bod nula, stav nevím

15. 9. 19.00
Sklepní scéna CED, Brno

Státní fond kultury ČR

Meme

LEV A SPLAŠKY

Jakub Jetmar

České úřady se dočkaly sjednocené vizuální identity. Obstaralo ji Studio Najbrt, samozřejmě. Podstatný krok k důvěryhodnější a přehlednější komunikaci státu většina internetového lidu opatrně ocenila. Datovými pakety se nicméně vznáší věčná otázka: bude to stačit?

Pochyby vzbudila hned první zpráva, z níž jsem se o novém ztvárnění lva a typografickém řešení dozvěděl. Radostnou zvěst *postovalo* Ministerstvo školství, jehož správce sítí očividně využil služeb ChatGPT. Prozrazuje jej hned dvojí využití pomlčky na konci vět. Jejich závěrem mají dodávat na dynamice a důrazu, jak jsem si sám roky jako nadšený pomlčkový praktikant myslel. Jejich nadužívání však z člověka dělá mistra průměrnosti a nemyšlení (a tak očividně nezbyvá než obnovit slávu středníku). Robot průměrnosti našeho člověka z Ministerstva školství ovšem ukonejšil — nebo možná nadchl — natolik, že zkopíroval hned dvě vygenerované verze oznámení. Stát tedy oznamuje úspornější komunikaci, avšak hned při první příležitosti se zaboří do redundantní bažiny AI splášků.

Lidé se smějí, ale vtipné to není, jak v jednom rozhlasovém pořadu prohlásil o současném světě nedávno zesnulý mim Ctibor Turba. Komunikace států nebude v záplavě náhodně vyhalucinovaného obsahu vůbec snadná. Česko navíc nemá právě dobrou výchozí pozici. Nejlépe to ilustruje dosavadní fungování Odboru strategické komunikace, který vznikl za odcházející vlády. Nejvíce pozornosti si uzmul jeho koordinátor, plukovník Otakar Foltýn, který slavně nazval část společnosti sviněmi, což je nepřijatelné a zejména *strategicky* hloupé; v rozhovorech vůbec ukazuje řekněme nedostatečnou kvalifikaci pro subtilní řemeslo státní propagandy. Ani oficiální výstupy Odboru nebyly z nejlepších: na nádraží mě vyděsilo sotva skrytě vládní chlubení cenami energií v čase, kdy Eurostat zveřejnil, že české domácnosti mají v poměru k příjmům nejdražší elektřinu z celé Evropské unie, na sítích zase podivuhodně prostinké výklady historie.

Patrně není, kde brát, chybí kádry. Nemáme pro ně žádnou École Nationale d'Administration, nemáme pro ně adekvátní platy — ani lidé na ministerstvech se nedostanou na průměr pražské mzdy, byť mají většinově vysokoškolské vzdělání. Stát celkově platí své úředníky ve srovnání s průměrnou mzdou nejhůře za posledních dvacet let, ukázal teď think-tank IDEA při CERGE-EI. Chceme toho po státu přitom stále víc. Pokud lidem v jeho řadách neuděláme adekvátní podmínky, což se nikdo zdá se nechystá, alespoň se érou soupeření velmocí a technologické akcelerace společně prokodrcáme s hezkými profilovkami a hlavičkovými papíry.

Autor je novinář.

HOST → 8

Téma

VIRGINIE DESPENTES

Esej

PAVEL POSPĚCH

Rozhovor

PIRKKO SAISIO

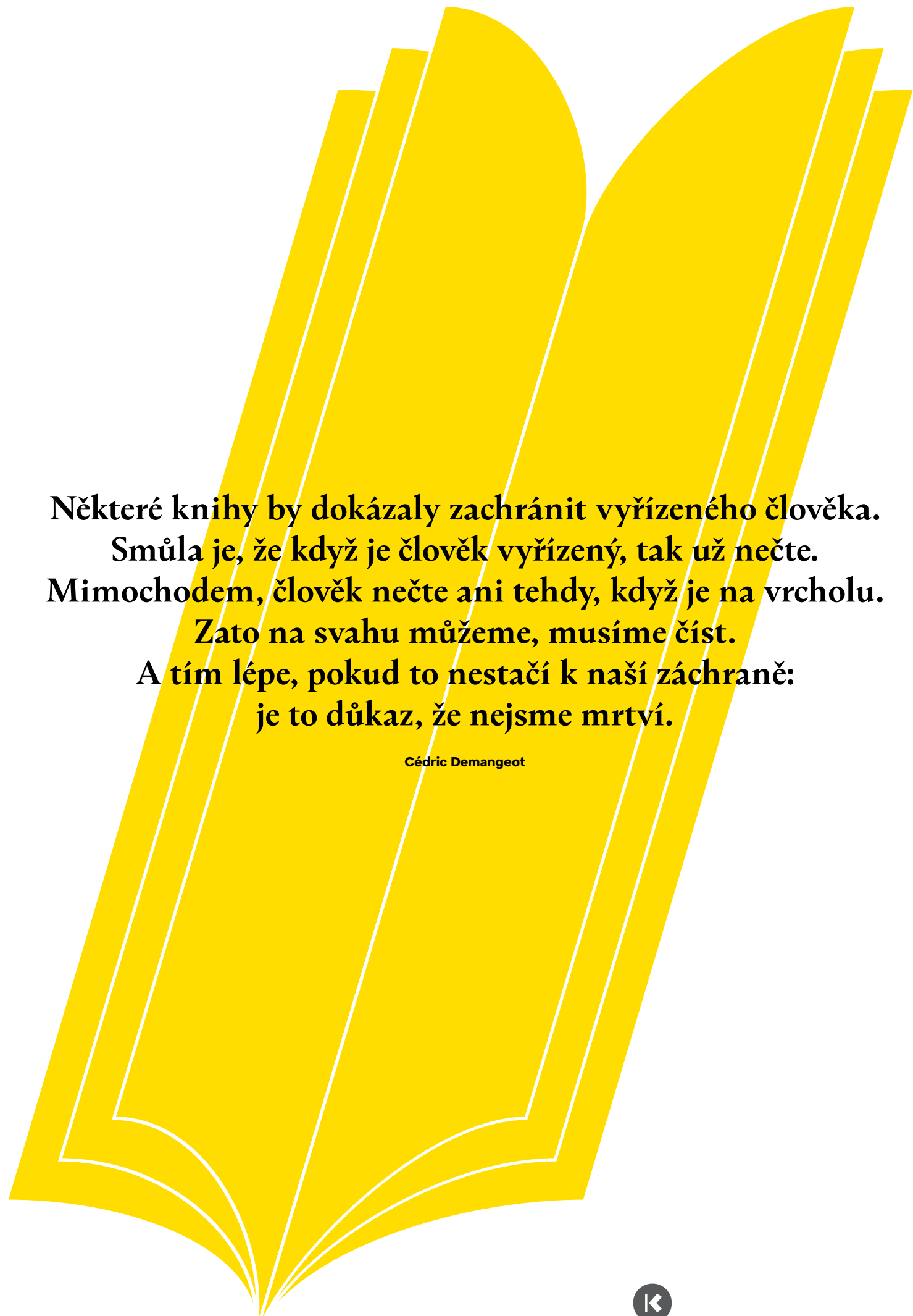
Beletrie

EDGAR DUTKA

Kontexty

SOUMRAK LATE NIGHT SHOWS

A large, stylized yellow graphic of an open book with white outlines of the pages, serving as a background for the text.

**Některé knihy by dokázaly zachránit vyřízeného člověka.
Smůla je, že když je člověk vyřízený, tak už nechte.
Mimochodem, člověk nechte ani tehdy, když je na vrcholu.
Zato na svahu můžeme, musíme číst.
A tím lépe, pokud to nestačí k naší záchraně:
je to důkaz, že nejsme mrtví.**

Cédric Demangeot

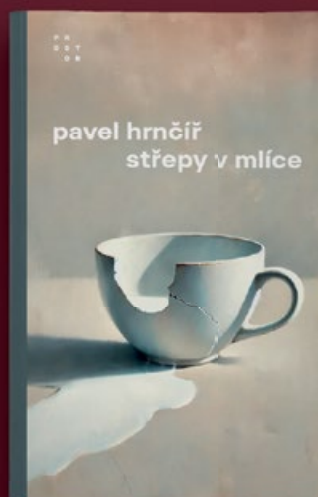

Novinka

Jiří Pehe: Zpráva posledního člověka

Theo přežil záhadnou katastrofu, která smetla civilizaci. Opuštěná města, obchody, slavná muzea i pláže jsou mu k dispozici. Vydává se hledat přeživší, ale stále víc ho pronásleduje otázka: Co má skutečný smysl, když z povrchu světa zmizí lidé? Působivý román Jiřího Pehe o samotě a o lidské kultuře a paměti. Hluboké zamyšlení nad tím, co zůstává, když vše ostatní zmizí. Mají víra, dějiny nebo Mona Lisa hodnotu bez lidí?

Pavel Hrnčíř: Střeptý v mlíče

Autor v románu rozplétá milostný čtyřúhelník, odehrávající se v prostředí Paříže a českého venkova na počátku nového milénia. Protagonista M. M., český úředník s literárními ambicemi, je ovlivněn dospíváním během normalizace a přísnou otcovou výchovou, jež se v jeho dospělosti projevuje chronickou absencí sebedůvěry. Příběh je vyprávěn ústy jeho manželky, a zatímco hlavní hrdina si užívá vysněné Paříže, jeho žena nevynechá žádnou příležitost prchnout do Čech.

Nakladatelství založené v prosinci 1989

P R
O S T
O R

Dáváme kvalitním knihám prostor

Petr Čichoň: Idu ten rybník přikryt peřinu
Pod kopcem Landek ve slezské Ostravě žije ve dvou starých havířských domech zvláštní pár – Johan a Truda, rázovití obyvatelé kraje formovaného hornickou tradicí. Navykli si pozorovat lanovku vozící turisty na vrchol kopce, na zahrádce popíjejí pivo, které se jim v lahvích chladí na dně malého rybníka, a zdánlivě bezstarostně si užívají své obyčejné životy. V době lockdownu však okolní realita vtrhne i na jejich zahrádku.

Lubomír Kubík: Uchazeč
Jsme zodpovědní za všechny důsledky svých rozhodnutí? Reportér a doktor filozofie Erwin Habr přijíždí do vídeňského sanatoria, kde se setkává se starým profesorem Rudolphem Kapinem, trpícím traumaty z války. Umírajícího akademika totiž tíží dávná vina, z níž se chce vyznat a vyzpovídat. V dávné minulosti působil jako člen vídeňské Akademie výtvarných umění, která dvakrát odmítla – coby uchazeče o studium – mladého Adolfa Hitlera.

